

OBSAH

ÚVOD	9
1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY	10
1.1. Základní pojmy	10
1.2. Funkce a cíle logistiky	11
1.3. Postavení dopravy v logistice	14
1.4. Dělení dopravy	14
1.5. Funkce dopravy	15
1.6. Vlastní doprava versus externí doprava	17
1.7. Kvalita a kapacita dopravy	18
2. LEGISLATIVA V DOPRAVĚ	20
2.1. Dopravní politika Evropské Unie a České republiky	20
2.1.1. Bílá kniha – Evropská dopravní politika pro rok 2010: čas rozhodnout	20
2.1.2. Bílá kniha - Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje	21
2.1.3. Dopravní politika České republiky pro období 2021 – 2027 s výhledem do roku 2050	21
2.1.4. Koncepce nákladní dopravy pro období 2017-2023 s výhledem do roku 2030	22
2.2. Legislativa ČR upravující dopravu obecně	22
2.2.1. Ústava České republiky	22
2.2.2. Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník	23
2.2.3. Zákon 242/2016 Sb. Celní zákon	25
2.3. Legislativa upravující silniční dopravu	25
2.3.1. Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě	26
2.3.2. Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích	28
2.3.3. Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích	29
2.3.4. Nařízení EPaR (ES) č.1071/2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě	30
2.3.5. Nařízení EPaR (ES) č.1072/2009, o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční nákladní dopravy	31
2.3.6. Nařízení EPAR (ES) č. 561/2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy	32

2.3.7. Nařízení EPaR (EU) č. 165/2014 o tachografech v silniční dopravě	33
2.3.8. Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR) ...	33
2.3.9. Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě AETR ..	34
2.3.10. Dohoda o mezinárodních přepravách zkazitelných potravin a specializovaných prostředcích určených pro tyto přepravy (ATP)	34
2.3.11. Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) ...	35
2.4. Legislativa upravující železniční dopravu	35
2.4.1. Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách	36
2.4.2. Zákon 320/2016 Sb. o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře	39
2.4.3. Nařízení vlády 1/2000 Sb. o přepravním řádu pro veřejnou drážní nákladní dopravu	39
2.4.4. Úmluva o mezinárodní železniční přepravě COTIF	39
2.5. Legislativa upravující vodní dopravu	40
2.5.1. Zákon č. 114/1995 Sb. o vnitrozemské plavbě	40
2.5.2. Zákon č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě	41
2.5.3. Evropská dohoda o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu (Dohoda AGN)	42
2.5.4. Evropská dohoda o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí po vnitrozemských vodních cestách (Dohoda ADN)	42
2.6. Legislativa upravující leteckou dopravu	42
3. DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	44
3.1. Financování dopravní infrastruktury	44
3.2. Transevropská dopravní síť (Trans-European Transport Networks)	45
3.3. Interoperabilita v železniční dopravě	48
3.3.1. Systém ETCS	49
3.3.2. Systém GSM-R	50
3.4. Dopravní infrastruktura České republiky	51
3.4.1. Silniční dopravní síť v České republice	51
3.4.2. Železniční dopravní síť v České republice	53
3.4.3. Dopravní infrastruktura vnitrozemské říční vodní dopravy v České republice	55
3.4.4. Letiště v České republice	55
4. DOPRAVCI A DOPRAVNÍ SLUŽBY	57
4.1. Členění dopravy	57

4.2. Trh dopravních služeb	58
4.2.1. Členění trhu dopravních služeb	58
4.2.2. Charakteristika trhu dopravních služeb	59
4.3. Charakteristika poskytovaných dopravních služeb	60
4.3.1. Silniční nákladní doprava	61
4.3.2. Železniční nákladní doprava	65
4.3.3. Vodní nákladní doprava	70
4.3.4. Letecká nákladní doprava	74
5. POSKYTOVATELÉ PŘEPRAVNÍCH SLUŽEB	77
5.1. Pojem a smysl zasílatelství	77
5.2. Postavení zasílatele na dopravním trhu	78
5.3. Způsoby realizace přepravy	79
5.3.1. Doprava pro vlastní potřebu	79
5.3.2. Přeprava provedená smluvně najatým dopravcem	80
5.3.3. Přeprava provedená jiným dopravcem, jehož vyhledá smluvně najatý dopravce ..	80
5.3.4. Přeprava, kterou obstará zasílatel	81
5.3.5. Přeprava, kterou provede dopravce vyhledán zprostředkovatelem	82
5.4. Operátoři intermodální přepravy	82
5.5. Dodací doložky Incoterms 2020	83
5.6. Karnety TIR a ATA	87
6. PŘEPRAVNÍ PROSTŘEDKY POUŽÍVANÉ V DOPRAVNÍ LOGISTICE	89
6.1. Palety	89
6.1.1. Rozdělení palet	89
6.1.2. Vícecestné a výměnné palety	90
6.1.3. Zásady ukládání zboží na paletách	94
6.1.4. Jednocestné palety	95
6.2. Kontejnery	96
6.2.1. Námořní kontejnery ISO	97
6.2.2. Vnitrozemské (binnen) kontejnery	103
6.2.3. Kontejnery Innofreight	105
6.2.4. Odvalovací kontejnery (ACTS)	109
6.2.5. Letecké kontejnery a palety	110
6.3. Výměnné nástavby	113

7. LOGISTICKÉ TECHNOLOGIE ZALOŽENÉ NA DOPRAVĚ	117
7.1. Tvorba manipulačních skupin	117
7.2. Technologie Just in Time	119
7.3. Technologie centralizovaných skladů	122
7.4. Technologie „Cross-docking“	123
7.5. Technologie Hub and Spoke	124
7.6. Intermodální přepravní systémy	125
7.6.1. Systém přepravy v námořních kontejnerech ISO	127
7.6.2. Systém přepravy ve vnitrozemských kontejnerech	129
7.6.3. Systém přepravy v odvalovacích kontejnerech	130
7.6.4. Systém přepravy ve výměnných nástavbách	131
7.6.5. Systém přepravy v intermodálních návěsích	133
7.6.6. Systém přepravy v silničních návěsích běžné stavby	135
7.6.7. Systém přepravy silničních vozidel a jízdních souprav (ROLA)	141
7.6.8. Systém přepravy zboží v lichterách	142
8. LOGISTICKÁ CENTRA A TERMINÁLY INTERMODÁLNÍ PŘEPRAVY	143
8.1. Logistická centra	143
8.1.1. Formy logistických center	144
8.1.2. Výhody logistických center	144
8.1.3. Funkce logistických center	145
8.1.4. Organizace provozu logistického centra	145
8.1.5. Logistická centra v České republice	146
8.2. Terminály intermodální přepravy	147
8.2.1. Služby poskytované v terminálech intermodální přepravy	147
8.2.2. Základní prvky terminálu intermodální přepravy	148
8.2.3. Požadavky na provoz terminálu intermodální přepravy	154
8.3. Cargo Center Graz	156
9. ŘÍZENÍ, SMĚROVÁNÍ A PLÁNOVÁNÍ DOPRAVY V LOGISTICE	158
9.1. Rozhodování o volbě způsobu přepravy a dopravce	158
9.2. Metody zjišťování požadavků přepravců a zasilatelů na silniční dopravu	159
9.3. Metody hodnocení kvality poskytovaných služeb u dopravců	161
9.4. Směrování a plánování dopravy	164

OBSAH

10. INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE V DOPRAVNÍ LOGISTICE	166
10.1. Systém na tvorbu paletových jednotek Cape Pack	167
10.2. Informační systém LORI	170
SEZNAM ZKRATEK	176
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	178

Logistika se snaží optimalizovat všechny činnosti v logistickém řetězci tak, aby se materiál dostal na správné místo ve správný čas a v požadované množství a aby náklady na celý řetězec byly minimální, resp. aby se výkon logistického řetězce maximalizoval.

Doprava může této optimalizaci významně pomáhat. Správná organizace přepravy, která spočívá především v výběr vhodného druhu dopravy, výběr vhodného dopravce a přepravního prostředku a vyběr správného, a hlavně nejúčinnějšího způsobu manipulace s materiálem napříč celým logistickým řetězcem, výběr vhodného dopravce, správné trasování a načasování přepravy přispívá k optimalizaci celého logistického řetězce.

Průběžně vysoká škola učebnice Dopravní logistika je určena zejména studentům Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích ve studijním programu Logistika. Zároveň učebnice v ní ovšem najde i široká odborná i laická veřejnost. Publikace se snaží poskytnout pohled na dopravu v logistice z praktického hlediska a přináší komplexní pohled na problematiku dopravy a přepravy i pro studenty, kteří neabsolvovali bakalářský studijní program Technologie a organizace dopravy. Učebnice přináší přehled základní legislativy upravující provozování dopravy ať už v rámci republiky nebo v rámci Evropské Unie. Dále je v učebnici charakterizována dopravní infrastruktura. Charakteristika se zaměřuje zejména na síť evropského dopravního systému, který je upraven v rámci TEN-T sítě a na charakteristiku dopravní infrastruktury v České republice. Další kapitoly jsou pak věnovány dopravcům a poskytováním dopravním službám, jakož i poskytováním komplexních přepravních služeb. Dále jsou charakterizovány nejpopulárnější druhy prostředků v dopravní logistice. Nejdůležitějšími kapitolami učebnice jsou logistické technologie založené na dopravě. Charakterizovány jsou nejdůležitější logistické technologie jako jsou Line, Cross-docking, Hub and Spoke a systémy intermodální přepravy. Logistickými systémy a systémy intermodální přepravy se zabývá osmá kapitola. Devátá kapitola stručně shrubuje základní zásady řízení, řízení a plánování dopravy v logistických řetězcích. Poslední kapitola je věnována vybraným informačním systémům pro řízení a organizování dopravy v logistice.

Autorkám této učebnice přejí, aby informace, které v ní získali, jim byly nápomocné nejen při studiu, ale i budoucím povolání a aby rozšířily jejich došavadní oblastí poznání.

Autor